

SLOVENSKI NAROD.

Linija vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravništvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Národnost in ženstvo.

Vsak narod obrača svojo pozornost posebno na odgojo nežnega spola, ker ženstvo igra v razvijanju narodovem gotovo da ne najmanjšo ulogo. Posledice te vzgoje se kaže povsodi v javnem življenju ter so narodu v veliko korist, ali mu pa rušijo bodočnost. Osobito v narodnostnem oziru ima ženstvo silno važnost; zato se je od nekdaj trudil vsak narod, da je vzgojil dobre domorodkinje, napolnene z narodnostno samosvestjo, navdušene za svoj rod, z jedno besedo: nežni spol je v vseh narodih ón faktor, ki mnogo odločuje bodočnost svojemu rodu in celej državi. To važnost upoznavši, je vsak narod šole za deklice tako uravnal, da se v njih navzemejo ljubezni do njega in njegovega jezika. Najboljši vzgled v tem oziru so nam Čehi.

Narod slovenski, preubožen, iz svojega lastnega žepa nij mogel tudi v tem oziru ničesar storiti, javne šole vse, z dekliškimi vred, pa so bile uravnane in so še uravnane tako, da mu silno škodujejo ter prete njegovej bodočnosti. Sicer bi v tem slučaju morala država skrbeti, da bi dobil narod slovenski, ki vendar plačuje dosti krvnega in novčnega davka, takih šol, v katerih bi se otroci njegovi také vzgajali, da bi mu bili kasneje podpora; ali bivša vlada je pri nas skrbela samo za peščico Nemcev, dajala jim nemških šol in celo slovenskega kmeta prisilila, da je pošiljal vánje svojo deco. Mi némamo nijedne dekliške šole uravnane v smislu § 19, — in to je črna pika v našej bodočnosti.

Zabičevalo se nam je zmirom, da v večrazrednih ljudskih šolah mora biti učni nemški jezik, ker mnogo otrok gre potem v srednje šole, in

soboj morajo uže prinesli znanja iz nemščine, a drugim, ki ostanejo doma, tudi ne bode škodovala nemščina, kolikor so se je naučili. Da je to zadnje mnenje krivično, dokazano je uže do cela. A pustimo to na strani in odgovorimo na vprašanje: Kaj se pri nas namerava s čisto nemškimi dekliškimi zavodi?

Trije dekliški učni zavodi so v Ljubljani: uršulinska šola, mestna dekliška šola in pripravnica za učiteljice. Vse tri so v nekem oziru mej seboj tesno zvezane; iz obeh prvih, osobito iz uršulinske šole shajajo se v pripravnici za učiteljice učenke, hoteče se tu ali dalje izobraziti ali pa posvetiti se učiteljstvu. Uršulinska šola je v zgorenjih razredih čisto nemška, nemški jezik je učni jezik, slovenski se goji samo za silo, tako, da, ako dekle izstopi iz uršulinske šole, zna vsekako za silo kramljati nemški, angleški, francoski, a njen materini jezik jej je ostal tuj; isto tako je v mestnej dekliškej šoli. Ako ostanejo te deklice doma, nadaljuje se obično zopet doma ta nemška odgoja, saj se je v istih zavodih tudi materam vcepilo samo nemško mišljenje, saj je bila tudi njih odgoja čisto nemška, v svojih krogih, kamor so zahajale, pa so čule le posmehavati se slovenskemu jeziku. Ako pa gre deklica iz dekliške šole višje omike iskat si v pripravnico za učiteljice, se zopet tu nadaljuje nemška odgoja, in tu še le posebno. Tu se marljivo goji švabščina, in ker se gospice v nižjih šolah nijso vadile domačega jezika, ne more se tu v tem oziru nadaljevati, pričeti se mora z nova in sicer s pomočjo tujega jezika, slovensčina uči se na tem zavodu s pomočjo nemško-slovenske slovnice. Dakle na Kranjskem, kjer je prebivalstvo izključno slovensko, so dekliške šole uravnane tako, da se deklice

prisvojé najprej tujega nemškega jezika, a s pomočjo tega se potem seznanjajo še le s svojim domačim materinim jezikom. Ali nij to krasno? In iz tega odgojevališča prihajajo mej slovensko ljudstvo njega odgojiteljice, čestokrat take, katerim se o slovenskem jeziku niti ne sanja, ki némajo o njem niti pojma, ki sovražijo svoj materini jezik, baš ker ga ne poznajo, občudujejo tujstvo, ker se jim je to vcepilo, kvarijo ubogi slovenski narod s švabsko kulturo, ter so, kakor nam je znano iz več slučajev, najstrastnejše zagovarjateljice nemštva in kar na njem visi, a sovražnice jeziku ónega naroda, ki jim daje neodvisno življenje. Ali bi ne bilo boljše, ko bi se ta zavod ne bil nigdar rodil, in ali bi ne bilo umestno, da se preje ko mogoče zatvori, da se také vsaj deloma omeji pogibelj, ki prostemu narodu od tod preti?

Iz navedenega pa pridemo do zaključka, da so ljubljanske dekliške šole naperjene v zdanjej osnovi samo zoper narod slovenski.

Dokler se naše šolstvo ne reorganizira popolnem v smislu ravnopravnosti, dokler némamo svojih slovenskih zavodov, kjer bi se deklicam, poznejšim narodovim odgojiteljicam in materam, vcepljala ljubezen do ožje domovine slovenske, do jezika slovenskega, dotlé je naš narodnostni boj neupešen. V kakeršem duhu je ženstvo vzgojeno, tega duhá se navadno prijemlje poznejši rod, in ker je do dandenes bila podloga vsej izgoji nemška, za to opazujemo, da po mestih naša stvar ne napreduje tako, kakor bi bila uže napredovala, da nam nijso naši protivniki potujčili popolnem baš ónih zavodov, kjer zajema po mestih nežni spol svojo izomiko. Zakaj takega zaničevanja in zasramovanja mej nežnim spolom do

Listek.

Zgodovinski govor,

katerega je imel velečestita gospod župnik Božidar Raič v ptujskej čitalnici pri „Besedi“ na korist strádajočim Istranom.

Slavna skupščina! Načrt denašnje slovesnosti vabi častno občinstvo na pomoč strádajočim Istranom, zapuščenim našim bratom na skalnatem pobrezju Jadranskega morja; v nevolji prožati roko pomočnico nj samo zakon krščanskih nacer, nij samo ukaz omikarnega človečanstva, nego naravno povelje, kar glasno pričajo stvarice nižje vrste; toliko močnejše veze nas sveta dolžnost, da se usmilimo svojih sorodnikov, po čijih žilah teče ista krv, kakor po žilah drugih slovenskih junakov, da jim pokazemo dejansko bratovsko ljubezen sedaj, ko jim grda pošast morilnega glada preti zdvojljivimi nasledki. Dom in rod navedenih nesrečnikov znan je pošтовanemu društvu, itak

hocemo samo hipno na nje se ogledati na ponov obledelih nazorov. Istra tičočá se Kranjske, Hrvatske in Dalmatinske, ter na jugozapadu opolinana sinjim morjem, meri 103 štirjaške milje površine, po družih 89, kder živi po priliki 240.000 bivalstva, po večini slovanskega, katero govori hrvatsko narečje, ki se proti kranjskej nagiblje k slovensčini, a proti Trstu pomešan jim je govor z lašiznami; mesta so jako po talijančena kakor pri nas ponemčena, kar je gujili sad potujenih učilnic. Istrani, akopram nekoliko po obleki in golču loceni, javljajo itak skupno in vzajemno ljubezen, srčnost, redko sposobnost za nauk, pa zaliboze brez primernih šol je ne morejo dovoljno in koristno razvijati, sicer pa so razumni kmetje brez višega učenja. Istrane so uže davni Rimljani spoštovali, imevši svoje hrame posebno ob morji, kjer so po več mesecev vsako leto stanovali; Rimljani pa so tudi hrastje posekali po Istri in iz njih stavili ladje, na katerih so razno blago izvažali v razkošni Rim;

za pogozenje nikdo nij potem skrbel, in po takem štrle še denes gole pečine, mestoma z grmovjem preraščene. Jako slove zbog potrajljivosti potnikom, katerim se ponuja, če družega nij, kruh in vino, žalil pa bi hudo domščine, ne hoté se poslužiti postrežbe, mislijo namreč, ka néma v nje zaupnosti, zato mu tudi oni ne verjamejo vsled pregovora: „čovik bez vire vire nije dostojan“. V nekih krajih pri pogrebih naricajo babe narekovanje, kar se precej popušča. Praznoverje bilo je koncem minovšega stoletja jako razširjeno o „štrigah“-čarobnicah in ponočnih prikaznih, zato se je zvonilo vsako leto večer pred sv. Ivanom Krstnikom, naj bi njihova moč opešala; neki poglavar hotel je zabraniti to zvonjenje in skoro bi bil platil to prepoved z glavo. Vse ljudstvo je jadikovalo po mestu: „tužni mi i naše polje i blago naše! štrige čeju nas satreti“. Denes malokdo veruje v take bedastoče. Kres užigajo po šegi družih Slovanov, popitaš li koga za razlog te pri-

potrebujo miloščine, in tudi potem vse poslano — o čemer se Notranjci vsem blagim dariteljem srčno zahvaljuje — razdelil pravično, kakor je kdo potreben in siromašen.

Iz Ptuja 10. marca. [Izv. dop.] Da razvidite, kako naši nemčurski kramarji spoštujó naš materinski jezik, pošiljem vam v prilogi nek „oglas“, katerega raznašajo po naših slovenskih Halozah zaradi tega, da bi svoje smrdljivo blago prodajali poštenim našim kmetom. Tako pokvarjene slovenščine še nikdar nisem čital, in mislim, da mi Vi, gospod urednik, ne bode zamerili, če v tem oziru celó malo pohvalim in dam prednost „uradnej slovenščini“ ljubljanskih „prelagateljev“, katere ste Vi — če smem tako reči, — vendar malo preostro sodili v „Sl. N.“ denašnje številki. (Kakor so zaslužili! Ur.) Ta kuriozum slove z vsemi slovničnimi in tiskarskimi pogreški:

„Iv. Wegschaidler v Ptuij.

Razprodaja! (Ausverkauf!)

V mojem staciuni cerkvene ulice stavila 78 globoki loden čres štenge dol, potem v mojem drugem lodni na, Kartinovem številka 119 je

Velika Razprodaja! (Ausverkauf!)

in se dobi primeni mnogo sorte štofa za zimске obleke žandarsko in komisno sukno, loden, tüffel, touskin peruvien v seh barv in po nartofal ceno

Potem sem dobil, voliko sprebranje vatmola, moldona in spangolet. Lepi dober blavega arjavega in križasti barhent. Imam mnogo sprebranje vone za jenke in ženske obleke. Veliki zimске adre, tople in debele za sakšno ceno.

Mnogo sprebranje druk, ceig, hlačen-ceig, kalmuk pisani ino glatki v seh barv.

Lepe, vonene, suknene, židane, piketaste ino ceignatne aderce za na glavo tudi vse sorte dobro zašite odeje na kartinovem tudi cukar, kavo, petroleum in vse drugi špeceriske reči za prav fal ceno.

Saki kateri čres pet goldinarje kupi dobi lepo ader-co za na glavo hcoi.

Za dobro pošteno miro in dobro postrežbo bom poskrblen, in vas zatorei za obilno obiskanje prosim in se vam prijazno priporočim.

Ivan Wegschaidler. v Ptuij

cerkvene ulice 78, na Kartinovem številka 119.

Tisk od J. Schön-a v Ptuj.“

Naši kmetje naj si o tej priliki še jednokrat dobro zapamtijo, da tisti, kateri njih domači, krasni jezik tako grdo pači, zaničuje tudi njih same in ves narod slovenski. Zatorej, rojaki, ne dajte se slepiti tujcem, nego, kadar česar potrebujete, kupujte pri svojih poštenih domačinih, in porok sem vam, da vam ne bode nikdar žal, če jim tudi daste morebiti kakšen krajcar več za dobro blago — a židov se bojte kakor živega vraga!

Domače stvari.

— (Lepo vreme) se je v Ljubljani in obče po Kranjskem ves teden ohranilo stanovito, nebó je jasno in prijazljivo nam síje solnce. Vendar je ledeno-mrzla sapa zadnjih dnij še marsikoga primorala, da je zopet poiskal si zimsko sukno, katero je morebiti hotel uže spraviti do prihodnje jeseni, a to svojo sicer vse hvale vredno namero izvršil vendar le nekoliko — prerano.

— („Slovenca“) včerašnjaja 30. št. je bila — kakor čujemo — zaplenjena.

— (Iz Brežic) se piše mariborskemu slovenskemu listu, da je tam dné 29. m. m. umrl mestni učitelj Janez Poljanec na plučnej bolezni, 35 let star in zapustivši ženo ter 5 otročičev. Bil je ranjki izvrsten učitelj in organist. Imel je prav lep in slovesen pokop, h kateremu so prišli tudi gg. učitelji iz ondotnega šolskega okraja, da so svojemu tovarišu zapeli genljivo nagrobnico.

— (Odlikovanje.) G. Alojzij Abram, posestnik v Tupelčah na Krasu, je za svoje vstrajno in vestno delovanje pri okrajnej komisiji za uravnavo zemljišnega davka prejel od cesarja zlati križec za zasluge.

— (V Moravčah) je bila nedavno občinska volitev, pri kateri so županom izvolili posestnika Janeza Cirarja iz Moravč, a občinskimi svetovalci so bili izbrani posestniki: Karel Gril iz Moravč, Anton Kunovar iz Negasterna, Peter Cirar iz Krašče in Luka Pirnat iz Tustajev.

— (Dete pri pēči opeklo) se je v Ostrožnem, konjiškega okraja, tako hudó, da je umrlo. Nepredvidna mati je bila namreč otročiča pri peči pustila, a sama šla po opravkih.

— (V Cerknici je pogorelo) v noči dné 7. t. m. 16 hiš in gospodarskih poslopij. Ogenj je nastal zvečer v hiši posestnika Janeza

Uléta. Kakó se je vnelo, ne vedó. Poslopja, vsa sè slamo krita, so pogorela posestnikom: J. Ulétu, Fr. Dreniku, J. Jelačiču, Fr. Prudiču, Jak. Semiču, Jarn. Trebarju in gostaču And. Veberju. Škode je vkupe okolo 3475 gld. Razen Prudiča in Veberja so bili vsi pogorelci zavarovani. Ljudij se nij unesrečilo, tudi vso živino — razen treh glav — so oteli iz plamena. Na pogorišči sta neprestano delovali dve brizgalnici cerkniške občine, in z velikim trudom se je napósled ljudem posrečilo okolo tretje ure zjutraj pogasiti ogenj.

— (Rop.) Pišó nam: V nedeljo dné 7. t. m. zvečer sta dva Smerijska fanta pila v Zareži blizu Bistrice. Okolo devete ure sta se jela pomikati proti domu. Iti jima je bilo po samóti. Mladiča sta jedva bila kakšne pol ure od vasi oddaljena, kar jih napadeta dva neznana človeka, ja potolčeta k tlam in jima pobereta novce. Jednega fantov je razbojnik s kámenom močno oškodoval po glavi, drugi je napadovalecema ušel z golim strahom. Upamo, da zločinca ne otideta pravičnej kazni. To je obča želja vseh tukajšnjih stanovnikov, kateri doslé nijso bili vajeni, da bi se ljudje v njih krajih na poti čakali in plenili.

— (Zmrznjenec.) Dne 7. m. m. so pogrešili v Selnici vaščana Št. Fučka. Dne 12. m. m. so omenjenca ljudje našli blizu Velikega Potoka na polji v snegu ležečega ter zmrznega. Mož se je bil malo preveč opil pri svojem prijatelji v Velikem Potoku in je potem, dasi so mu rekli, naj tam prenoči, napotil se domov. Vino in mraz pa sta potnika premagala, da je otrpnil in zmrznil.

— (Krađejo, da je strah in groza), kakor se „Gosp.“ poroča od vseh strani; to je proti velikonočnim praznikom vsako leto slišati, vendar letos zavoljo vseobčega pomanjkanja gredó krast celo taki, ki se prej nikdar nijso ukvarjali s tem, res zaničevanja vrednim obrtom.

— (Hrvatski narodnjaki) nameravajo v ogromnem številu obiskati Bled letošnje poletje, mej njimi ima priti tja tudi mnogo pevcev. Slovenci se jim bodo gotovo drage volje pridružili ter napravili velikansko jugoslovansko svečanost, pri kateri se bode slovanski brat veselil z rodnim si bratom.

— (Klavne in pitane živine razstavo) letošnje spomlad napraviti na Dunaji je sklenila kmetijska družba dunajska.

uglajenih in utrjenih tleh na polji; najprvle je na vrsti bob, grah in oves, potem imenitnejše žito. Veja se redno za solnčnega zahoda, ker onda rada pihlja rahla sapica. Zrnje le deloma pošiljajo v mlin, večino žrmlje semeljó kakor v Halozah, da nij treba prevarljivemu mlinarju tretjine nehoté darovati. Eto ti blede kip kmetovalnega Istrana, brata nam po krvi in govoru prosečega pomoči pri svojcih. — Omeniti še je ozirom na Istro neke vzvišene zgodovinske zgodbe, na katero naj vsak naš umnik obrača izredno pozornost, in ta radostna prikazen je vršitev javnega bogočastja v slovanščini, najsvetejša daritev mešaa prepeva se prauumu in vseoblastniku na čast v naških glasovih, kar je sveti oča papež Ivan VIII. odobril 880. leta v listu poslanem Svetopolku o pismu in jeziku slovenskem: „Pismena slovenska od Konstantina (Cirila) modroslova izumena, s katerim bi se Bog kakor se spodobi, hvalil in slavil, po vsej pravici pohvaljujemo ter ukazujemo, da bi se istim jezikom Jezusa Krista, Boga našega slava in

dela pripovedala. Niti je to pravej veri ali nauku protivno, ali meše istim jezikom pevati, ali sveti evangelij ali sveto pismo novega in starega zaveta dobro poslovenjeno in razloženo čitati, ali vse druge časoslovne službe pevati: ker, kateri je stvoril tri glavne jezike, judovski namreč, grški in latinski, on isti Bog stvoril je vse druge na hvalo in slavo svojo.“ (Dobneri Ann. III. pag. 190). Skalnik Istrani obdržali so pevano bogočastje v domačej besedi, a drugi mehužniki? Spevajte nadalje vi bratovi na jugu slavo in dela božanska v sladkih glasovih domačih. (Tisoča let je letos, kar je rimpapa počastil Svetopolka navedenoi poslanico, ne bili kazalo, da mile nij-tisočletnico te za nas toliko častne prigodbe obslužavamo po domovini v manjših in ožjih krogovih in pa v velikanskem slogu v katerem večem mestu, k čemur bi se mahoma naj sestavil odbor, da oskrbi potrebne priprave. Ta stvar je toliko večje veljave, kajti kaže se nekoliko nade, da naščina obvelja v uredu in učilnici. Na posel junaška kri!) — Požrtvovalna ljube-

zen do naših trpečih bratov Istranov je dokaz iskrene in dejanske ljubezni do mile nam domovine, kateri smo dolžni znatne daritve na žrtvenik polagati. Za vzor čistega in istinitega domoljubja ne navajam Havlička, Cavoura, Karavelova ali kakega narodnega pisatelja in učnjaka, kateri je imetek, duševne sposobnosti in ves život poklonil sreči in napredku mile domovine, nego omenjam iz področja nežnega in krasnega spola Spartanko, mater treh sinov, kateri so jej bili ponos in vse upanje prijetne bodočnosti; vsi trije morali so iti na krvavo bojišče. Pritekšega v mesto vestnika poprašala je mati: kaj je z našo vojsko? kaj z mojimi otroki? Vestnik odgovoril je vzdihnóvi: vsi trije so ubiti. — Tore zgubljena je naša očevina? — Ne; ona je rešena, zmagonosna nad sovražniki. — Dovoljno, reče Spartanka, pojdem. — Kamo? V cerkev hvale dajat bogovom. Glej moč ljubezni do domovine premagala je materinsko srce! Živela lepa naša domovina! Živelo iskreno in dejansko domoljubje!

lastnega jezika in naroda ne opažamo na kmetih? Zato, ker tam nemštvo nij še zasedlo ozemlja, ker so šole vsaj deloma uravnane na podlagi domačega jezika, zato ne, ker nemška kultura še nij pokvarila narodnega jedra. Kakor se bode naša stvar bolj in bolj utrjevala, in bode pridobila si novih bojevnikov, ako jo razširjamo mej delavskim in svojim srednjim stanom, tako bode dobivala krepkega naraščaja samo iz narodnostno uravnanih šol v občeh, a deklških šol še posebe. Zato ne nehajmo terjati, da se nam pravica zgodi, da se osobito uršulinska šola in deklška mestna z bodočim šolskim letom uredé na slovenskej jezikovnej podlagi. Naši protivniki naglašajo potrebo znanja nemškega jezika: mi pa uvidimo samo to, da nam je jedina rešitev v tem, da se naša mladina odgojuje v slovenskih učilnah, da se najpreje seznaní s svojim jezikom, da dobimo mladino tako, ki bode ljubila in cenila svoj rod in svoj jezik. Narodnih šol hočemo in kadar dobimo to, imeli bodemo tudi narodno ženstvo — potem pa se nam nij bati nobenega pritiska, potem je bolj dobljen.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 13. marca.

Državni zbor je včeraj sklenil preiti v špeciálno debato o zakonu glede arlbergske železnice.

V **budgetnem** odseku je finančni minister baron Kriegsau v petek dejal, da se mora davkova reforma nadaljevati, vlada hoče predložiti zakon o uravnanju davka na poslopje. Glavna stvar pa je po njenem mnenju reforma dohodninskega, pridobitnega in davka na rente in akcije. Tudi indirektni davki se morajo reformirati. Davkova reforma pa ne namerja davkov zveksati, nego jih pravičnejše razdeliti.

Budgetni odsek nij volil v pododsek za posvetovanje vladne predloge o emisiji 20 milijonov zlate rente našega državnega poslanca g. Kluna, kakor smo včeraj poročali, nego grofa H. Clam Martinica; ono vest smo povzeli iz tukajšnjega uradnega lista, a vidi se, da mu je malo verjeti.

Odsek o **reformi davka** je izmej sebe volil pododsek, ter mu izročil vladno predlogo o davku na petrolej.

Gledé spremembe v skupnem **finančnem ministerstvu** piše praška „Politik“, da je prav, ako je kak skupni minister Magjar, ali pravica zahteva, da pride v skupno

ministerstvo tudi kak Slovan, ker mej Slovani je dosti móž, ki bi vsak nalog lahko izvršili dostojno.

Za **češki** deželni zbor se bodo vršile dné 15. in 17. t. m. dopolnilne volitve. Čehi in ustaviki so postavili vsak svoje kandidate.

V **Bosni** so se odpravili konzularni uradi, ter so se dotična opravila dala v področje deželnej vladi v Sarajevem in Mostaru.

Vnanje države.

Ruska in turška vlada sta dovršili račun za preskrbljenje turških ujetnikov na Ruskem v zadnej vojni. Turčija ima Rusiji izplačati 4.700.000 rubljev.

General Drentelen, predstojnik tajne policije v Peterburgu, je prosil carja za svojo ostavko, katero mu je baje car tudi dovolil.

Iz **vshodnje Rumelije** se javlja, da mohamedanski upor v rodokopskih gorah raste, in da je turška vlada poslala vojakov v goré.

Italijanska zbornica se posvetuje zdaj o letnem proračunu; pri oddelu „vnanje ministerstvo“ je dejal Martelli, da se Italiji pripisuje, da hoče razširiti svoje meje; vlada naj jasno to stvar razloži, da poneha ta sumnja. Italijanske meje so res nepopolne, dejal je, a prijateljstvo avstrijsko zdi se mu važnejše.

Vodja **angleških** liberalcev, Gladstone, je tudi izdal oklic na volilce v Midlothianu, ki je pa osornejši nego Hartingthorov ter se energičneje obrača zoper notranjo politiko dozdane vlade; gledé vnanje politike je on za to, da Angleška ne zahteva záse večje veljave, nego jo imajo druge vlasti, s katerimi je v prijateljstvu.

Spodnja zbornica angleška je dovolila še 1.125.000 fantov št. za stroške v zuluvskej vojski.

Dopisi.

Iz Kámenka 9. marca. [Izv. dop.] Mej drugimi narodnimi društvi na Slovenskem, ki so se zbirala in se še zbirajo z dobrim namenom, po nekoliko pomagati bednim bratom v Istri in na Notranjskem, zaostati nij marala niti naša čitalnica, zatorej je priredila v nedeljo dné 7. t. m. „besedo“ z dramatično predstavo igre „Požigalčeva hči“, kateri proizvod po svojem osobji posebno ugaja takemu blagemu namenu. Čestito občinstvo kámeniško pak je tudi rado slušalo poziv humanosti in se je v velicem številu zbralo k tej „besedi“. Z dobro voljo smo stopili v prostore ljube nam čitalnice, a zapustili smo tiste še le po polnoči dvojno in trojno zadovoljeni, kajti, ne bašti lahko igro so predstavljali vrli naši igralci in igralko tako iznenadejano dobro, da se nijsmo

mogli prečuditi njihovej sposobnosti. Zatorej jim je tudi izražalo gromovno ploskanje priznanje, ki tudi na tem mestu izostajati ne sme, nego hočemo splošno še jedenkrat vso hvalo izreči o igralcih. Ako bi igro, katero predstavljati v manjših čitalnicah je gotovo optimistično misliti, vseskozi pretresovati hoteli, ne vedeli bi skoraj kje nam je začeti kje nehati.

Iz Šent Petra na Notranjskem 11. marca. [Izv. dop.] Ker sem uže poročal v „Slovenskem Narodu“, kako se ljudstvo tukajšnje občine zavoljo lanske zelo slabe letine bori z revščino in s pomanjkanjem najpotrebnejšega živeža, nij treba svetu še jedenkrat pripovedovati o bedi in gladi, katera uboge ljudi zdaj hudo pritiskata in tlačita. Povod temu denašnjemu dopisu mi je dal lažnjiv prorok, nameravajoč miloščino, katera je mogoče da namenjena siromakom tukajšnje glavne županije, odvzeti s tem, da menda na mestu, kjer se določuje, katere občine so miloščine potrebno in katere ne, pripoveduje, da je županija Šent Peter letos po zimi 4000 gld. zaslužila pri ledu. To je gola laž. Kakor je razvidno iz računov, se je ta modrijan zmotil za dve tretjini imenovane svote. Pomisliti je treba, da so pri ledu le tisti posestniki zasluženi, kateri imajo vprežno živino. Iz Šent Petra je vozilo šest posestnikov, koliko iz drugih vasij, mi nij znano, ali vem dobro, da se nahaja dolga vrsta posestnikov, spadajočih k tukajšnji županiji, ki némajo niti repa v hlevu, zatorej si taki nijso šteli za led pridobljenih novcev. Tisti pa, kateri so led nakladali in izkladali, so služili v najhujšem mrazi po 1 gld. na dan — brez hrane. To so bili krvavi krajarji, kateri so se lahko v času vožnje ledu porabili za hrano in trpinom le nij naposled ostalo nič drugega, nego zmrznene roke in noge. Ako se kdo želi natančneje prepričati o velikej potrebi našega ljudstva, naj vpraša po prodajalnicah (botegah) tukajšnjega okraja posebno mu bode mnogo o tem lahko povedal trgovec g. Špitaler v Št. Petru. Toda, kaj hočem še nadalje modrovati o velikej revščini, katera letos sploh hudo tare ljudstvo na Notranjskem. Prepuščam rajše vso to stvar spoštovanemu in previdnemu našemu g. c. kr. okrajnemu glavarju, kateri — to se nadejam za gotovo — bode po svojej navadi vestno in modro razsodil, katere vasi in kateri ljudje

Dalje v prilogi.

kažni, odgovori, ka je stara navada; kres je v poganskej dobi gorel na čast Svantovitu, to je solncu o spomladi, primerjaj vuzemnice in o poletnem solnénem obratu, a krščanstvo dalo je obojemu nabožni značaj. Smrti se ne plaše, pogostoma slišiš bolnika: „ako volja božja jest, da umrem, spuni se, grih bi bilo suprotiviti se volji božjoj.“ V bolezní pošlje se po redovnika, da bolnika „spravi z božjim orudjem“. Vračnikom ne zaupajo, kakor niti Prekmurci, češ, da je vračništvo še na medlej podlogi, prevarljivim mazačem in razgovarjalcem pa radi verujó, poslednjim posebno, ako koga gad piči; razgovarjalec prekriži otrovano rano svojo rokoj, govoreč besede sv. pisma: „i ovo su čudesa onih, koji verovali su vu ime moje: izterati čuju vraga, govorili budu jezike nove, pohoditi čuju kačke, i ako budu otrov pili, neće škodovati njima, na bolestne ruke kladati čuju, i izlečili jih budu.“ Primeri se namreč večkrat, da pičenim otrov ne škoduje, zato jim nij moči odvzeti prazne vere.

Istrski Slovenci ljubé pastirstvo in kme-

tovalstvo. Otroče imajoče 5 ali 6 let mora uže hoditi za blagom, in to boso, po zimi v opankih; vsem nezgodam privajen v mladosti utrdi se tako, da mu nijena stvar ne škoduje. Malo je mej njimi slepcev, kruljavcev, gobavcev ali drugih pokvarjencev; kakor sveča ravne postave so in bistrega uma.

Ovce najbolje gojé, te jim dajajo pečenko, dober sir, a za raznotero obleko volno, katero si sami predejo. Koze imeti je prepovedano od gospodske, kajti so smrt mladim gajevom. Goveda je malo in to šče slabo. Po pastirstvu mora se mladenič vaditi kmetovalstva: motiko in oralo rabiti, trte saditi, obrezavati in okopavati, vino delati, mlatiti, kositi in poprek vsega, kar je pametnemu kmetu znati potrebno, da more pošteno in pravično živeti. — Kmetovalstvo deli se v vinstvo in poljedelstvo. Istran ima največ brajd mej njivami, malo pa trst in vinogradov; ti dajejo boljše vino, a brajde trje. Vinogradniku neka kapljica znoja kane z lica, predno si vino spravi, zato se čuje večkrat reči „mnogo človek muči se za ovu bo-

žju kapljicu; paka, na slavu božju! ovo jest naš život“.

Ves trud mu često toča potere, vsaj leto ne mine, da se ne bi čulo o tej uimi. — Grozdja ne zmičejo nego v kači zmaste, brozgo zdevljejo v bačve setoma (po konci) postavljene in odzgoraj odvečene. Po 14 dnéh iztočé od spodej čisto vino, iz tropin kuhajo žganico, ali pa nje zalijó z vodo in dajajo jo kuhati kakor vino, potle pa odtočé, kar imajo po leti za pijačo, ki jo zovejo „kavec“. — Poljedelstvo je težavno, ker po leti je silna vročina, po njivah skalovje in kamenje, kar moti or; po gorah mečejo brazde na eno plat, torej ne delajo razgonov. Pšenice se največ seje, ki rada obrodi, potem sirek, in sade koruzo; ječmen, rž, oves, pirovica prilično uspeva, takisto leča in hiljaca, podobna ovsu; konoplje dajejo predivo, koruna se pridelava poredno, lanu, prosa, korenja in detelje malo. Požeto silje zlagajo v kopišča, katera dobro s slamoj spokrijó. Mlat ne vrši se navadno v škednjih nego pod milim nebom na gumnih, to je na

— (Društvo tržaških fakinov) je tamošnjega ces. namestnika, barona Pretisa, izvolilo svojim častnim članom ter mu v posebnej deputaciji izročilo dotično diplomu.

— (Dva tiskarska učenca) so, kakor se nam piše iz Trsta, minolo sredo večer zasačili policijski agenti, ko sta baš blizu restavracije „Monte verde“ na zid lepila črno obrobljen proglas z napisom „In memoria a G. Mazzini.“ V četrtek pak so zaprli zaradi enakih prestopkov še dva učenca iz baš tiste tiskarne ter 19 letnega uradnika tržaške zavarovalne banke „Assicurazioni generali.“ Trst je v istini pravo gnezdo rogoviležem, sanjajočim jedino samo o „nerešeni Italiji.“

— (Novo žrebčarnico) so dné 1. marca t. l. priredili v Račjem (Krainichsfeld). Za sedaj so postavili tja 3 državne žrebce, ki so tamošnjemu konjskemu plemenu jako primerni. Nastavljeni so pri posestniku gosp. Fr. Botheji.

— (Dva postna lista.) Piše nam obče spoštovan duhovnik: „V teh tihih postnih dnevih sta nam po prijaznej roki došla bila ljubljanske biskupiji pisana postna lista za 1879. in 1880. leto, nemškega jezika. Z mogočno prepričanostjo se v prvem govori, kako je le samosvestno bitije v stanu bilo stvariti ta svet in da prav iz modrourejenega svetá se lahko premodri njega stvarnik spoznava. Pripoveda se, kako je pred tremi tisočletji uže trdil kraljevi pevec to isto resnico, „da jedino nespametnik pravi: Nij Boga.“ — Pa ne le v zunanjem stvarstvu se stvarnik razodeva; ampak tudi v notranjem vsacega posameznega človeka in celih ljudstev isti stvarnik govori dosti razumetno. Ta notranji glas o Bogu stvarniku, sodniku in povračevalci govoreč je naša vest — tu trdo karajoč in v obupnost tiráje, ker „hudobni nemajo mirú;“ tam zopet neskončno zadovoljstvo duši ulivajoč in milo hvaleč, ker „blagor jim, ki delajo dela pravice.“ — Drugi list prvemu tvarino nadaljuje. — Ne zadostuje namreč spoznati stvarnika Boga; spoznati treba tudi odrešenika, ki ga je poslal, Jezu Krista, „besedo, ki je meso postala.“ Po nepokornem Adamu, ki je vso silno človeško rodovino pahnil v pogubo, je samo neskončna pokorščina boljšega Adama v stanu bila dušno zopet oživiti človeški rod. Zato vreclec vsega Kristovega odrešenja teče izpod njegovega križa, ker prav tu je postal Krist pokoren tako neskončno. Noben človeški bôl do sedaj nij bil podoben bôlu Božjega sinu na križi; morala pa je tudi biti Kristova bolečina velika tako, ker do ne bá prikipele višine hudobij starega in novega paganstva ter človeštva sploh je izbrisati bila v stanu le Kristova pokornost, ponižajoča se do najnižjega dna. Za to božjo usmiljenost ostrmovaje beremo apostolovo besedo: „Postal je pokoren do smrti — do smrti pa na križi.“ Okrog Gospodnje smrti na križi se torej kot okrog svojega sredotočja vrti vsa človeška zgodovina. — Ko je umiral stvarnik narave, pretresala je strahovita vzbujenost ta Adamov dom tako, da je glasno zapričal paganski stotnik: „Resnično, to je božji sin!“ Torej še mi kristijanje z neznanbogom porečimo: „To je božji sin!“ — Ta dva postna lista — popolno druge vsebine nego slovenska za imenovani dve leti, pisana z izredno učenostjo, tako ognjevito prepričalno vnemo, — priporočamo nemški znajočim bralcem svojega lista v natančen studij, ker le malo kedaj smo celo iz čisto nemškega peresa kaj podobnega brali. A Slo-

van po izreku pesnikovem „vse jezike svéta zna“: knezbiskopu Zlatoustemu, ki nam tako milo vé govoriti v materinej besedi, se menda tudi nemškega pisatelja strašiti nij treba.“

Razne vesti.

* (Ostra razsodba.) Lani so v Blažju poleg Sarajeva stotnik Krajnovič, stotnik Hütter in vojašk nadzdravnik dali vso družino imovitega turškega bega poklicati k sebi, z izgovorom, da jih morajo o nečem izprašati. Mej tem, ko nij bilo v begovej hiši nikogar doma, so poslali imenovani trije oficirji tija vojake, da so pobrali vse vrednostno blago, katero so potem častniki poslali svojim ljudem v domače kraje. Vojno sodišče je zatorej obsodilo stotnika Krajnoviča, kateri je glavni krivec, da ima izgubiti svoje vojaško dostojanstvo, ter zaprt biti dve leti in štiri mesece, in sicer vsako leto ves mesec márec, junij, september in december v posamnem zapori, ter da se o kruhu in vodi pósti 20. dan vsakega meseca. Sokrivec, rezervni stotnik Fran Hütter, izgubode svoje vojaško dostojanstvo, ter je obsojen na pet mesecev težkega zapora. Nadzdravniku dr. Singeru je odvzeto vojaško dostojanstvo, a tudi njega akademična čast doktorska pride ob veljavo, in poleg tega ima biti dva meseca v težkem zapori. Stotnika Krajnoviča, kateremu se je bilo posrečilo uiti, so na bégu uže blizu Ljubljane dospevshega prišli in ga zaprli. Oškodovani Turki so dobili svoje stvari zopet nazaj.

* (Velik požar v Nevesinji.) Iz Dubrovnika se dné 10. t. m. poroča: Vtorek dopoldne je v neke turške hiši v Nevesinji začelo goreti in se je pri silnem vetru ogenj razširil po vsem tem kraju takó, da je plamen uničil tri četrtine Nevesinja. Pogorela so poslopja, v katerih je bilo postajsko zavedništvo, okrajno glavarstvo, pošta, brzojavni urad in bólnica. Ljudij nij poginilo, a mnogo jih je zdaj brez strehe, mej temi dve kompaniji posadke in cesarski konji.

* (Sto let stara) je dné 9. marca umrla v Gradci židovskega trgovca vdova Johana Gerstl.

* („Nežni“ spol.) Iz Stolpa v Pomorji. se piše: „Dné 2. marca sta se v tukajšnjem kopališči na reki Stolp, katere ledena odeja se je jedva otajala, dve dami kopali! Zdaj naj pa še kdo reče, da je sedanje ženstvo mehkužno!“

* (Dober uzrok.) V Elberfeldskem mestnem zbori se je vnela debata o tem, ali bi mesto dalo društvu „Fauna“, katero hoče napraviti razstavo perutnine, v podporo 100 mark ali ne. Jeden izmed mestnih očetov je opomnil, da bi se z isto pravico imela dovoliti podpora tudi pevskemu društvu, ki je tudi zanj uložilo svojo prošnjo. Toda drug svetnik poslednjega na kratko zavrne: „Ej, kaj, péti zna mnogokdo, a jajec leči ne zna vsak.“ In podpora je bila brez ugovora lovoljena.

* (Parni velociped) je izumil neki Perreaud v Novem Jorku. S tem trikolesnim vozičem se lahko pelješ v jednej uri štiri do pet milj daleč. Stroj se kuri sè špiritom, katerega se prav malo porabi.

* (Blag vladar.) Na Kitajskem je umrl podkralj deželam Lang in Kiang, Šen po imeni. Mož je poginil v siromaštvu, dasi mu je njega dostojanstvo prinašalo vsako leto štiri milijone goldinarjev v naših avstrijskih novcih. Vladal je ta podkralj štiri leta, in kakó izredno blago srce je imel, svedoči okolnost, da je v tem časi dal usmrtiti samo — štiri tisoč oseb.

Listnica uredništva. G. J. St. v K.: Oba spisa prejeli. Lepo hvalo! O priliki prideta na vrsto.

Umrli so v Ljubljani:

9. marca: Rudolfin Drolec, deklin otrok, 2ⁿ/₄ leta, na sv. Petra cesti, št. 64, za jetiko.

Tujci.

12 m. rca.

Pri Malléi: Goldschmidt, Zerkovitz, Breda iz Dunaja — Gléiner iz Gradca.

Pri avstrijskem cesarji: Trogar iz Beljaka. — Zarnik iz Kartnu.

Pri Stonu: Schöffler, Steiner iz Dunaja. — Sonnenberg iz Kanize. — Kler iz Dunaja. — Svetina iz Gradca. — Hardeck iz Trsta.

Tržne cene

v Ljubljani 13. marca t. l.

Pšenica hektoliter 10 gld. 56 kr. — rež 6 gld. 99 kr.; — ječmen 5 gld. 86 kr.; — oves 3 gld. 41 kr.; — ajda 5 gld. 3 kr.; — prosó 5 gld. 36 kr.; — koruza 6 gld. 80 kr.; — krompir 100 kilogramov 3 gld. 57 kr.; — fižol hektoliter 9 gld. — kr.; masla kilogram — gld. 82 kr.; mast — gld. 70 kr.; — špeh frišen — gld. 52 kr.; špeh povojen — gld. 6 kr.; — jajce po 1²/₄ kr.; — mleka liter 8 kr.; — govodnine kilogram 54 kr.; — teletnine 50 kr.; — svinjsko meso 62 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 87 kr.; — slame 1 gld. 69 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 7 gld. 60 kr.; — mehka 5 gld. — kr.

Dunajska borza 13. marca.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

			kr.
Enotni drž. dolg v bankovcih	71 gld.	40	
Enotni drž. dolg v srebru	72	10	
Zlata renta	86	45	
1860 drž. posojilo	128	25	
Akcije narodne banke	835	—	
Kreditne akcije	301	20	
London	118	60	
Srebro	—	—	
Napol.	9	45	
C. kr. cekini	5	58	
Državne marke	58	20	

V najem

so daje zavoljo rodbinskih razmer prav dobra

štacuna z mešanim blagom

na jako pripravnem tržnem prostoru v nekom živahnem trgu na **spodnjem štajerskem**, v katerem je c. kr. okrajna sodnija, davkarinja, žandarmerija in dekanija. (83—1)

Pismena vprašanja naj se pošiljajo opravištvu „Slovenskega Naroda“ pod št. 100.

Hiša

v **Cerknici št. 3**, blizu farne cerkve, z **jednini nadstropjem**, pripravna za vsako obrt, se bode na prostovoljnem dražbi prodajala dné 18. marca t. l. dopoldne. V hiši je 6 sob, 1 kuhinja, 3 kleti. Poleg 2 hleva za živino, 3 hlevi za prašiče, skedenj, drvarnica in vrt. Poslopja so krita z opeko. Kdor želi to hišo kupiti, naj pride omejenega dač k dražbi, ali naj se uže prej pismeno obrne na

Janeza Milavca,

(99—1)

v Cerknici pri Rakeku.

A. Krejči,

v Ljubljani,

kongresni trg, na voglu gledališčne ulice, priporoča svojo veliko zalogo vseh vrst **modernih**

klobukov in kap;

prejema tudi

kožuhovino in zimsko obleko

črez poletje v shranjevanje. (87—2)

Ure za zvonike in gradove

izdelane po **najboljših** iznajdbah od časa ustanov, ljenja tovarne leta 1842., od **ne ulitega železa** razen mednih tečajev, priporoča s **poročtvom** po **najnižej ceni**

Ivan Pogačnik,

Poduart - Kropa na Gorenjskem.

Popravljajo se tu tudi **stare ure** v zvonikih. — Da se pa nove laglje preskrbé, dovoljujem plačevanje **na obroke**. — **Cenilnike** pošiljam na zahtevanje **zastonj**. (27—9)

Nove vozne liste

za železnice

prav po nizkej ceni priporoča

„**Národna tiskarna**“ v Ljubljani.

Kranjsko stavbeno društvo

naznanja, zdaj ko prihaja čas za zidanje, da prevzema
zidanje novih poslopij in popravljanja,
ter da riše načrte in izdeluje troškovne proračune.

Pri njej se dobi tudi
tvarina za zidanje in lito blago od cementa,
korita za kanale, pretoki od cementa, stop-
njice za stolbe ter lepoticja za hiše.
V Ljubljani, marca meseca 1880.

Kranjsko stavbeno društvo
na Marije Terezije cesti št. 10.

(82-3)

Odpretje trgovine.

Spoštovanemu p. t. občinstvu ljubljanskemu in drugemu uljudno
naznanjam, da sem v ponedeljek dne 1. marca na tukajšnjem
mestnem trgu začel

trgovati z manufakturnim in
posamentirskim blagom.

V svojej zalogi imam vse, kar treba

krojačem, za gospé in gospode,
kakor tudi mnogo najnovjšega

krojnega blaga,
rabečega gospodinjstvu.

Pozivljajoč uljudno, da me p. t. gospóda počasté sê svojimi
dragimi meni obiiski, zatrjam da bodem vsakomu postrezal povsem
solidno, in se zatorej najudanejšé priporočam

(75-3)

Henrik Kenda.

(90-3)

Josip Stadler

stavbeni in galanterijski klepar v Ljubljani,
se priporoča za prihodnjo dobo za vsakovrstna

stavbena dela,

ter zagotavlja hitro postrežbo in garantira za dobro blago in delo.

Zaloga brezsmradnih stranišč.

Delalnica:
v črevljarskeje ulici.

Prodajalnica:
na Starem trgu.

! Znamenito!

Vsakemu, kdor je uže potreboval zdravniške pomoči
v boleznih, n. pr. zoper bramor, sušico, bolezen na prsih,
slabost, nervoznost, je znano, da celo najodličnejše avto-
riteti zdravništva (kakor prof. dr. Schnitzler, Skoda, Braun etc.)
priporočajo izključivo

naravno, kristalno-čisto, zlato-žolto,

prirejeno vsled ministerskega ukaza po avstrijskem lekarniškem
pravilniku

zdravilno pomuhljevo jetrno mast

iz Kristijanije v Norvegiji kot najboljšo ribjo mast, kolikor
se je nahaja v trgovini, in sicer zbog njenih izvrstnih last-
nostij; — ta jetrna mast prekosi in je boljša, nego ona bela,
ki se je sê sopuhom očistila, a pri tem zgubila najboljše snovi.

Da je ta jedino prava, kristalno-čista, zlato-žolta zdravilna
pomuhljeva jetrna mast (Gadus Callarias Lin. [pomuhelj] po av-
strijskem lekarniškem pravilniku) pravilna, zato je v zalogi zmirom sveže
ter iz prvih in najsolidnejših izvirkov v sklenicah po 60 novč., in jo ima

Julij pl. Trnkóczy,

(74-3)

lekar v Ljubljani, na mestnem trgu šte. 4.

Naročbe izvršajo se s poš nim povzetjem najhitreje.

Ogersko-francosko zavarovalno delniško društvo

(Franco-Hongroise)

z delniškim kapitalom

8 milijonov gold. v zlatu ali 20 milijonov frankov,

na katere je 4 milijone gold. v zlatu ali 10 milijonov frankov

v gotovini vplačano in deloma v prioritetnih od države garantiranih obligacijah, kakor tudi v družih sekuritetih,
deloma tudi pri prvih deželnih denarnih zavodih s kratko odpovedjo naloženo, je v celej avstro-ogerskeje državi
svoje delovanje uže pričelo, ter

zavaruje

1. zoper šodo po ognju, streli, ter eksploziji po sopuhu in plinu.
2. proti chômage, to je, škodo po odvzetji dela ali izgubitvi dohodkov vsled požara in eksploziranja.
3. zoper škodo po toči.
4. če se je zrkalo utrló.
5. zoper škodo pri prevažanju po suhem in po vodi.
6. na valore, to je, pošiljatve vrednostnih papirjev vsake vrste, gotov denar itd. s pošto po suhem in po morji.
7. na človeško življenje, na glavnice sê anticipativnim vplačanjem zavarovane svote ali brez njega, na rente in pokonino, kar se plača po smrti ali ob življenji zavarovanca, tako tudi na balo.

Znatna delniška glavnica družbena daje zavarovancem popolno porošstvo, da bode družba izpolnjevala prevzete dolžnosti. Družba se bode trudila sê strogo pravičnim postopanjem, s točnim in koulantnim izvrševanjem in izplačevanjem vsake škode opravičiti si zaupanje p. n. občinstva, ter bode onim, ki se hoté zavarovati, dovolila vse poboljške, ki se strinjajo z načeli na takej podlogi delujoče družbe. Ponudbe v zavarovanje sprejema in vse po želji razjasnjuje podpisano glavno zastopništvo, glavna zastopništva v provinciji in tudi posebna zastopstva v vseh večjih mestih dežele.

V Gradci, dné 15. februarja 1880.

(59-3)

Glavno zastopstvo za Štajersko, Koroško in Kranjsko
v GRADCI, Radetzky-Strasse Nr. 8.

Zoper jetiko! Radgostski univerzalni čaj

in
rožnovski maho-rastlinski celtlički,

prilporeča se posebno za vse, tudi za zastarane bolezni na pljučah, za srčne, prsne in vratne bolečine, posebno za sušico, želodčevo slabost, za splošno slabost čutnic in začenjajočo se pljučnico!

Veliko število priznanskih pisem razpolagajo se v prepričanje

Gospod **J. Seichert**, diplom. lekar v Rožnovi. Prosim, da mi pošljete še 12 zavitek Radgostkega univerzalnega čaja in 12 skatljic Rožnovskih maho-rastlinskih celtličkov. Učinek teh zdravil je v resnici pri vseh na prsih bolnih osebah izvrsten, in odkar jih upotrebljam sam, nič več ne kašljam, kakor sem dosle vsako zimo 4-6 tednov.

Z vsem spoštovanjem udani
Dr. Tautz, pl. Tauenstein,
c. kr. stabni zdravnik.
V Kremsi, dne 26. oktobra 1877.

Vaše blagorodje!

Moja hčerka je uže več nego pol leta imela hud kašelj, kateri jej je čisto prouzročeval tudi bruhanje; ker se jej niti nij ljubilo jesti, je zelo osabelala ter slujšala; v novinah čitavši o vaših izvrstnih zdravilih, si naročim 1 zavitek čaja in 2 skatljici celtličkov. Jedva je použila bolnica nekoliko teh zdravil, in uže jej je ouleglo. V nekoliko dneh pride druga skatljica. Dete zdaj k večjemu vsakih 24 ur do jednokrat zakašlja, ter je zopet krepko in se mu ljubi jesti. Zavaljujete se vam ujudno, prosim, da mi v oči pošljete 1 zavitek čaja in 3 skatljice slavni celtličkov, ter se beležim z oličnim spoštovanjem

Adolf Kittl,
knež. Collredo Mannstelski pivarnar.
V Opočnem, dne 11. januarja 1875.

Vaše blagorodje!

Prosim, da mi pošljete za zdaj 2 zavitka svojega mnogoslavljenege Radgostskega univerzalnega čaja in 3 skatljice celtličkov, potem tudi skienico Rožnovskega rastlinskega miska Spoštovanjem

Ivan Večić,
zemljiščeno-knjižni vojua v Bošnjakih
(47-1) (Vojaška granica).

Od tega po zdravniške razložbi in predpisih pripravljene čaj, velja za 14dnevno rabo pripravljene paket z nakazom o rabi 1 gld. av. v. Jedna originalna skatljica Rožnovskih maho-rastlinskih celtličkov 50 kr. Za kolek in zavijanje pa 10 kr. posébe

Radgostski univerzalni čaj in Rožnovski maho-rastlinski celtlički dobivajo se jedino le v lekarni **J. Seichert** v Rožnovi na Moravskem, in razpošiljajo se naročila na vse strani proti poštnemu povzetju.

Da je pa p. n. občinstvu bolj priročno, imajo tudi za se sledeči lekarji: **W. Mayr** v Ljubljani, **W. König** v Mariboru, **S. Mitterbach** in **J. Cejbeč** v Zagrebu, **Barmherzige Brüder** in **A. Nouveu** v Gracii, **A. Marek** in **J. Kupferschmied** v Celji, **O. Russheim** v Lipnici, **Carl Grabacher** v Murau, **J. Hling** v Rottenmanu, **W. Thurnwald** v Celovci.

Zaloge

napravile se bodo v vseh lekarnah in večjih prodajalnicah materijalnega blaga.

Rožnovski cvet za žilce, hitro in trajno zdravlja pučke, organe po udih in vsake vrste sab-ov v živcih in kitah, izvorna sklenica 70 kr. av. v., za kolek in zavoj 10 kr. več. Pravi se dobi samo naravnost iz lekarn v Rožnovi (Moravska).

Inhalacijske aparate (p. verisaterje) najnovejše konstrukcije, posebno pripravne za to, da se diha natrium benzoicum in podobna zdravila, razpošilja lekarna v Rožnovi franko s pošto in natančnim navodom za uporabo. Cena 5 gld.

Sekundarska služba

v deželnej bolnici v Ljubljani z letno plačo 400 gld. in s posebno začasno nagrado 200 gld. za opravljanje sekundarske službe v podružnicah, potem s prostim stanovanjem, svečavo in kurjavo je izpraznena. Prošnje za to službo naj se do **25. marca t. l.** vlože pri vodstvu deželne bolnice. Razen doktorata medicine je treba dokazati tudi znanje nemškega in slovenskega ali katerega družega slovanskega jezika.

Od deželnega odbora kranjskega
v Ljubljani dne 6. marca 1880.

Nova mesnica.

Podpisaneec naznanjam p. t. občinstvu, da sem v Slivarjevovi hiši na **sv. Petra cesti št. 16** začel

prodajati mesó,

zatorej se vsestransko uljudno priporočam, zagotavljač, da bodem rad postrezal vsakomu z **dobrim mesom.** (84-0)

Jarnej Kregar,
mesar.

Ljubljanski lozi.

V letu trikrat srečkanje.
Glavni dobitki gld. 35.000, 25.000, 20.000
93-0) i. t. d.

Najmanjši dobitek 30 gld. a. v.
prodajamo samo po

gld. 25 v pet četrtletnih obrokih po gld. 5.

Uže ko plača prvi obrok 5 gld., igra kupec pri prvem srečkanji

dne 2. aprila 1880
tega po realnej kreditnej banki prevzetega loterijnega posojila

z izvornim lozom à gld. 24.

Te loze, ki se odlikujejo po brezupetnej varnosti in izvrstnem igralnem érteži, prodaja menjalnica administracije

Dunaj, „MERCUR“ Dunaj,
Wollzeille 13, Ch. Chon Wollzeille 13,
in v vseh večjih bankah in menjalnicah.

Velik málin

v Savinjskeje dolini poleg Celja, s petimi tečaji in stopami ter z zemljiščem se prodaje. Natančneje izvešča **Fr. Müllerjev Annoncen-Bureau** v Ljubljani. (83-3)

Slamnike

pere n. prenareja po najteganjših novih modelih in najnižjih cenah
Josip Merjeseič,
sv. Petra cesta št. 29. (85-2)

Umeteljne zobe in zobovje

postavlja, ne da bi bolelo in ne da bi odstranjeval korenine
zobni zdravnik
A. Paichel,
poleg Hradeškega mostu. (76-6)

Skoraj zastonj!

Zavoljo nedavno na nič prišle velike fabrike za britanija-srebro, odčale se sledečih 45 komadov. Izredno dobrih rečij od britanija-srebra smo za gld. 6.95, kot j dva četrti del troškov izdelovanja, tedaj skoraj zastonj, n sicer:

- 6 kom. vrlo dobrih namiznih nožev, z ročnikom od britanija-srebra, s pravo angleškimi srebro-jeklenimi ostrinami.
- 6 „ „ jako finih vilic, britanija-srebro, iz jednega kosa.
- 6 „ „ teških žile za jedi od britanija-srebra.
- 6 „ „ žile za kavo od britanija-srebra, najboljše kvaliteti.
- 1 maslini zajemalec za mleko od britanija-srebra.
- 1 teški zajemalec za juho od britanija-srebra.
- 6 podstavkov za nože od britanija-srebra.
- 6 kom podjalnih zdelle (tas) fino cizelirani.
- 3 čašice za jaja od britanija-srebra.
- 1 kosček za kruh, maslini, od britanija-srebra.
- 2 krasna namizna svečnika od britanija-srebra.
- 1 salonski namizni zvonček od britanija-srebra srebrnega glasu

Vseh teh 45 komadov, ki so solidno in praktično blago od britanija-srebra, ki so veljali prej gl. 26, stane zdaj vseh 45 komadov skupaj le gld. 6.95.

45 kom. Vseh teh 45 rečij je izdelano iz najfinejšega britanija-srebra, ki je na celem svetu jedina kovina, katera ostane vedno bela, in se od pravega srebra tudi po 20letnem rabljenju ne more razločiti, za kar se garantuje. (97-1)

Naslov in jedni kraj za naročila v c. kr. avstro-ogerskih provincijah:
General-Depot der I. engl. Britannia-Silber-Fabriken:
Blau & Mann, Wien, I. Elisabethstrasse Nr. 6.

Posilja se točno prot. poštnemu povzetju.

Zoper giht in revmatizem,

da se z njim namaže, je mnogostransko skušeno zdravilo ces. kralj. izklj. priv. **Wilhelmov rastlinski sedativ**

„BASSORIN“

od
Fran Wilhelma, lekarja v Neunkirchenu,

jedino, katero je visok c. kr. zdravstveni urad preiskal in potem odličilo nj. veličanstvo cesar **Fran Josip I.** z izključivim privilegijem.

To sredstvo je priredel, kateri, ako se z njim namaže, čini pomirovalno, dobro, olajšujoče v slabosti na živcih, bolečinah na živcih, živčnih boleznih, telesnej slabosti, revmatičnem živčnem trganji po udih, zoper revmatizem, trganje po udih, bolečine v mišicah, zoper bolečine na obrazu in po udih, giht, revmatizem, glavobol, omotico, šumenje po ušesih, bolečine v križi, zoper slabost udov, posebno pri dolgem potovanji (vojakom, gozdarjem) zoper zbadanje ob straneh, nervozne bolezni vsake vrste, tudi zoper zastarel revmatizem.

Jedna bučica z zdravniškim navodom stane 1 gl. a. v. Za kolek in zavoj 20 kr. posébe.

Prodaje tudi: (526-9)

V Ljubljani: Peter Lassnik.